

هفته کتاب و کتابخوانی گرامی باد

نامگذاری روز کتاب و کتاب خوانی

در سال ۱۳۷۲ خورشیدی ۲۴ آبان به عنوان روز کتاب و کتابخوانی تعیین شد. این روز، یکی از روزهای هفته کتاب نیز هست. نخستین هفته کتاب جمهوری اسلامی ایران در روزهای چهارم تا دهم دی ماه سال ۱۳۷۲ با پیام رهبر فرزانه انقلاب اسلامی برگزار شد.

در هفته کتاب، در مدارس، مساجد، دانشگاه‌ها، و استان‌های کشور نمایشگاه‌ها و جشن‌های کتاب و سخنرانی در موضوع چاپ و نشر کتاب برگزار می‌شود.

وظیفه همه افراد فرهیخته و همه نهادهای فرهنگی کشور است که در اشاعه، گسترش و تقویت هرچه بیشتر مساله کتاب و کتابخوانی اهتمام ورزند و در یک کلام، همه درد آشنایان و دل آگاهان به منظور بسیج همگانی برای گسترش فرهنگ کتاب و کتابخوانی بپایزند، تا هنگامه خجسته ای پیش آید که در آن، «کتاب» همه جا، برای همه کس و در همه وقت به وفور یافت شود و مطرح باشد و نیز هیچ کس در هیچ جا، هیچ بهانه ای برای کتاب نخواندن نداشته باشد. مقاله حاضر را به بهانه «روز کتاب و کتابخوانی» به بیان برخی رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی حضرت آیت الله خامنه ای، برگرفته از اثر جدید الانتشار «کتاب و کتابخوانی» اختصاص می دهیم.

نقش برجسته کتاب

در اهمیت عنصر کتاب برای تکامل جامعه انسانی، همین بس که تمامی ادیان آسمانی و رجال بزرگ تاریخ بشری، از طریق کتاب جاودانه مانده اند و روابط فرهنگی جامعه بشری نیز از پوشش کتاب و مبادلات فرهنگی تقویت شده است.

والاترین جایگاه

کتاب، همچون خورشید، فضای زندگی را روشن می کند و به همگان نور، شور و گرما می بخشد. کتاب، مثل باران بر سرزمین دل ها می بارد و اندیشه ها و کردارها را رونق، زیبایی و طراوت می دهد. کتاب، نقشی به مانند پرندگان به آدمی دارد که او را برای اوج و بال کشیدن و پرواز آماده می سازد. در پرتو کتاب است که شکوفایی، سرسبزی و بالندگی فرهنگ دینی ما به اوج می رسد. کتاب، والاترین جایگاه را در گستره های

فردی و اجتماعی داراست که بر اندیشه ها و دل ها می درخشد و پیوسته بر زندگانی نورافشانی خواهد کرد.

این کتاب چه قدر خوب نوشته شده است.

چه قدر این کتاب «فرمانده من» عالی است و چه قدر من رامناثر و منقلب کرد. یا بعضی از این داستانهای کوتاه، مثل «نجیب» یا «زننده باد کمیل» و .. که یک عالم درس دهنده و روحیه دهنده است.

من نمی خواهم به بچه ها خیلی کتاب و رمان معرفی کنم؛ حالا ممکن است اسم مؤلفانش را بگویم. مثلا یک نویسنده معروف فرانسوی هست، به نام «میشل زواکو» که کتابهای زیادی دارد. من اغلب رمانهای او را در آن دوره (نوجوانی) خواندم. یا نویسنده معروف فرانسوی «ویکتور هوگو» که من کتاب «بینوایان» او را اولین بار در همان دوره نوجوانی از کتابخانه آستان قدس گرفتم و خواندم.

نمی دانم کدام یک از شما آن کتاب مربوط به امدادگران را نوشته اید. من دیدم که این کتاب واقعا چه قدر لازم است. معلوم بود که این فرد خودش امدادگر بوده است. بدون این که آدم امدادگر باشد، نمی تواند مطلبی بنویسد. یا آن کس که کتاب «آتش به اختیار» را نوشته است، پیدا بود که قاعدتا باید دیده بانی را. .. لمس کرده باشد.

فرهنگ اسلامی و کتاب

اسلام، دین اندیشه و معرفت، و دین دانش، کتاب و معنویت است و می توان گفت آیین آسمانی ما، پرچمدار کتاب و کتاب خوانی در زمین است و این حقیقت، با اندک کاوشی در لایه لای ورق زرین تاریخ اسلام به خوبی نمایان خواهد شد. تأثیر کتاب در صدور اندیشه و فکر، انکارناپذیر است. درواقع، تنها راه انتقال علوم گذشتگان به این عصر، کتاب بوده که در روایات نیز بر آن تأکید شده است. با این توصیف، ما وارثان فرهنگ پویا و تمدن والای اسلامی، برای تحقق آن فرهنگ، باید به کتاب و کتاب خوانی اهمیت داده و کتاب را به عنوان یک کالای تأثیرگذار فرهنگی و معنوی، ارج نهیم

قرآن، برترین کتاب

گرایش همگانی مردم و به ویژه نسل جوان به ایده ها و آرمان های انقلاب اسلامی که در سایه سار درخت پربرگ و بار اسلام و نسیم حیات بخش معنوی آن شکل گرفت، این توقع را ایجاد می کند که کتاب هایی به دور از افراط و تفریط در مسیر راه آنان قرار گیرد و روح همه تشنگان حقیقت را، از آب گوارای دین باوری و خداخواهی سیراب سازد. بر این اساس، قرآن کریم این کلام آسمانی آخرین فرستاده خدا، با دارابودن پاسخ تمام مسایل و نیازهای مادی و معنوی تمامی انسان ها در طول تاریخ، بهترین کتاب برای عامه مردم، به ویژه محققان می باشد و می توان با گسترش فرهنگ قرآنی در جامعه، بهره های معنوی فراوانی از این کتاب عزیز و سترگ گرفت و آن را به کار بست.

کتاب مفید و مضر

در میان کتاب های فراوانی که وارد بازار کتاب می شود، هر نوع کتابی می تواند خودنمایی کند. در واقع هم آثار مفید و خوب به میدان می آید و هم کتاب های بی فایده و گاه با ضرر و زیان. بر این اساس، در مسئله انتخاب کتاب برای مطالعه، باید دقت فراوانی صورت گیرد و کتاب های سودمند انتخاب شود، تا هم خوب کتاب بخوانیم، و هم کتاب خوب مطالعه کنیم.

انس با کتاب

بی شک گسترش کتاب خوانی به عنوان ضرورتی اجتناب ناپذیر، تنها زمانی به فرهنگی عمومی تبدیل می شود که جامعه آن را نیازی پایان ناپذیر و وسیله ای برای رشد و پویایی شخصیت خود بداند و مطالعه، در کنار سایر کارهای روزانه، در زندگی مردم وارد شود و این گونه نباشد که کتاب، به افراد خاصی از جامعه اختصاص داشته باشد؛ بلکه همگان تکامل و پیشرفت را در انس با کتاب بدانند. البته گسترش کتاب خانه و چاپ فراوان کتاب و کارهایی مثل این نیز بی تأثیر نیست، ولی نکته مهم، همان ایجاد میل و انگیزه در افکار جامعه است؛ یعنی برنامه ریزی ها به گونه ای باشد که احساس نیاز به کتاب در جامعه زنده شود.

کتاب و پیشرفت

صعود به قله های بلندآوازه کمال و ارزش های والای انسانی، تنها در صورتی ممکن است که علم و دانش، جایگاه واقعی خود را در میان ما بیابد و تأثیرگذاری عظیم آن در رسیدن به این اهداف برایمان روشن شود. در این صورت، کتاب و مطالعه نیز به عنوان ابزار انتقال علم، جایگاه خویش را به دست خواهد آورد و گرایش جامعه به آن رشد می نماید. در نتیجه، نویسندگان و ناشران کتاب نیز برای برطرف ساختن نیازهای جامعه، ناچار از تولید و توزیع گسترده تر کتاب خواهند شد و تحول عظیمی در فرهنگ و فکر جامعه پدید می آید. در این صورت، حرکت به سوی تمدن و پیشرفت، امری اجتناب ناپذیر خواهد بود.

خانواده و کتاب

خانواده، نخستین دنیایی است که کودک با آن آشنا می شود. گفتار و مهم تر از آن رفتار اعضای خانواده، در شکل گیری شخصیت کودک تأثیر به سزایی دارد. از این رو، همه اعضای نهاد خانواده می توانند با گفتار و رفتار خود، بر دیگر اعضا تأثیر مثبت یا منفی بگذارند. اگر کودک در خانواده ای پرورش یابد که اهل مطالعه اند و کتاب های سودمندی در اختیارش قرار می دهند، به یقین او هم با کتاب و مطالعه انس پیدا می کند.

فرهنگ مطالعه

برای پیش گیری از مفسده های اخلاقی، رهایی از پوچ گرایی، بالا بردن سطح تحصیلی نوجوانان و جوانان، و نیز پیشرفت وضعیت فرهنگی خانواده ها، باید آنان را به مطالعه هرچه بیشتر تشویق کنیم؛ چرا که پرورش ذهن خلاق و مبتکر دانش پژوهان و تقویت روحیه علمی و دینی نسل سوم این مرز و بوم و باز شدن افق دید آینده سازان برای مشاهده شگفتی های جهان، همه در گرو مطالعه است. بر این اساس، با توجه به اهمیتی که دین مبین اسلام و بزرگان دینی به مطالعه داده اند، برای دفاع از آرمان های دینی و فرهنگ اسلامی و جبران عقب ماندگی ها و رسیدن به خود باوری، باید فرهنگ مطالعه همگانی شود.

کتاب خانه عمومی

کتاب خانه های عمومی، در گسترش دانش و ارتقای میزان آگاهی های عمومی جامعه نقش به سزایی دارند. به تعبیری، عزم این نهاد، کمک به بالندگی و شکوفایی استعداد های فردی، در راستای تولید اندیشه، علم و غنای فرهنگ جامعه می باشد. کتاب خانه، نهادی است که با در اختیار داشتن بخش قابل توجهی از دانش، زمینه بهره گیری مناسب از اندوخته های بشری را فراهم می آورد و با تأمین فرصت های لازم، امکان آموختن همیشگی را برای اعضای جامعه مهیا ساخته و بر پیشرفت حیات اجتماعی می افزاید. با این توصیف، وظیفه همگان است که با استقبال از این مکان ارزشمند، بر شکوفایی استعداد های نهفته میهن اسلامی مان بیفزایند.

تهیه کننده: مریم یزدان پناه

حوزه فاطمه الزهرا پارسیان